

"ישיבישע בלאט" - "הדף היומי" מבחר "שאלות ותשובות" ל"עיון והעמקה" בדברי הגמרא

דף כא.

השאלות

1. שריטה וגדידה, וקשה מר"ע שהכה בידו על ראשו על מיתת ר"א רבו עד שדמו הגיע לארץ (סנהדרין סח.)?
2. הכותב כתובת קעקע, וכתב החינוך רנג' שבאות אחת חייב, וקשה מאי שנא משבת דבעי ב' אותיות?

שריטה וגדידה אחת היא, ומהרמב"ם ע"ז יב' יג' נראה שאם עשה שניהם לוקה אחת, וע"ש לחם משנה שזהו כשיטתו שברבינו לאוין על מעשה אחד לוקה אחת.

ועל הזקן שתיים מכאן וכו', ולמעשה רבו השיטות מהם חמשת פיאות הזקן, עי' ריב"ן, רש"י בשבועות, רא"ש וטור, הר"ח, הראב"ד, והרמב"ם, ועי' ריטב"א דלמעשה מותר רק בשפה העליונה, ובצד הפנים הסמוכים לחוטם, או למטה בגרון מחוץ לעצם כנגד תרביץ הסימנים, וע"ש מש"כ על גילוח תחת הסנטר כנגד הגרון, ועי' במאירי דשערות השפם נהגו לקצר שלא יעכב האכילה אבל לא לגלח לגמרי, ועי' שו"ע יו"ד קפא י"א.

כתובת קעקע עי' ערוך לנר שדן מה דינו כשלא עשה לשם ע"ז, ומסקנתו דאף שהיה מקום להקל מסתימת הפוסקים נראה דבכל ענין יש איסור מה"ת.

ע"ב

1. יש חורש תלם אחד וכו', וכתב הרמב"ם (פיה"מ כלאים ג' ט') דכל האיסורים חלו בזמן אחד, וקשה הלא איסור שביעית חל קודם יו"ט ואף אי נוקמא למשנה ביו"ט של ר"ה הא איכא תוספת שביעית?
2. וכהן ונזיר בבית הטומאה, וקשה איך יחול איסור נזירות על כהן הלא מושבע ועומד מהר סיני?
3. ונזיר בבית הטומאה, וקשה למה לא נקטו גם איסור בל יחל ובל תאחר דעובר כל נזיר שנטמא?
4. אפילו לא שהה אלא כדי לפשוט וללבוש וכו', וקשה הלא לא עשה מעשה?
5. ולילקי משום זורע ביו"ט, וקשה הא מקלקל הוא דהוי כלאיים?

החורש בשור וחמור, ויש ללמוד את הסוגיא כאן יחד עם הסוגיא בפסחים מז-מז: ועי"ש היטב ברש"י והתוס'.

ולוקה משום בשר וחלב, ועי' רעק"א ביצה יב: למה לא חשיב איסור כולל במה שחל על גיד הנשה, ועי' חידושי הגר"ש שקאפ יבמות לא ז

בס"ד

התשובות

השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"י וכדו'

1. עי' תוס' יבמות יג: ששמא אין איסור בהכאה, ועוד כתבו דצערו היה על התורה שנאבדה מן העולם ולא על המת, ועי' רא"ש מו"ק פ"ג צג' שאסור בהכאה, ובשו"ע יו"ד קפ' הביא ב' השיטות.
2. ביאר במעיל צדקה לא' דבמשכן היה דין ב' סימנים כי היתה המלאכה לחבר את הקרשים אבל הכא בסימן כל דהו חייב, ועי' פ"ת יו"ד קפא א' מה שהביא מהראשונים על ציור בעלמא אי חייב.

ע"ב

1. כן הקשו השאגת אריה ס' והשער המלך מאכ"א ח' ו', והוא העמידו בעשר נטיעות דחורשים בהם עד ר"ה, ועוד תירצו דהכא הוא איסור כולל שחל לכו"ע (גם למאן דלא ס"ל איסור כולל שאליביה אוקמא מתניתין לקמן כב.) וביאר הבית הלוי ח"א יז' דשביעית היא רק עשה ויו"ט ל"ת ועשה, ועי' ערוך לנר ועוד.
2. כן הקשה השאג"א ס', ות"י דבנזיר יש גילוי מיוחד דחל, ועוד ת"י דאיירי במופלא הסמוך לאיש דנדר נזירות וממילא יחול עליו כהונה בגיל 13 עי"ש.
3. הטורי אבן ר"ה ד. ביאר דאיירי שכבר נטמא באותו היום, וע"ע חת"ס נדרים ג..
4. עי' נמו"י דתחילת הלבישה עולה לו למעשה, וכ"כ התוס' שבועות יז, ועי' ערוך לנר, ועי' ריטב"א וביאורו שמה שהיה לו להסיר ולא הסיר הוי כלובש, ועי' שאגת אריה חדשות יב', והנה לגבי מה שמבואר בהמשך לדעת ר"ע שהמקיים כלאיים לוקה, ובתוס' לעיל ד: הקשו דהוא סובר שלא שאין מעשה אין לוקין עליו, עי' לעיל, ועי' בר"ש כלאים ח' א' שתי' שכאן זה לימוד מיוחד שא"צ מעשה, אמנם בבית הלוי ח"א לה' יג' יישב על פי דברי התוס' שבועות דמה שזרע בתחילה עולה לו למעשה, ועי' כסף משנה כלאים ח' א', ועי' רמב"ם כלאים א' ב' ובנו"כ האם לסוברים שצריך מעשה אם יש איסור בלא מלקות גם בלא מעשה.
5. עי' מנחת חינוך רחצ' יג' דכן הקשה בשם ר"י איבשיץ ות"י דאיירי בשביעית שלא נאסר. והמנחת חינוך גופא הוכיח מכאן דמתי שהמעשה בעצם הוא תיקון חשיב מתקן אף שתוצאותיו של המעשה יהיו אסורות.

לע"נ מרת אביבה בת הג"ר משה ע"ה נלב"ע ד' תשרי

להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל מיד' יום שלח בקשה לכתובת הנ"ל והדף יישלח אליך בל"נ מידי יום.

בע"ה בקרוב יפתח קו טלפון בו יהיה ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום, וכן לענות תשובות נוספות לשאלות - עקבו אחרי ההודעות.

התשובות בעמוד הבא